

Järfälla 2015-08-21

Järfällas värdefullaste äng hotas av transformatorbygge och exploatering med småskalig bebyggelse.

Enligt vår (Naturskyddsföreningen) kännedom planerar Vattenfall eldistribution AB, genom ett avtalat markbyte med Järfälla kommun, en flytt av Kallhälls transformatorstation till ett närliggande område. Det område som berörs är en fin gammal äng, Stora Ängsnäs, med gamla anor. Inom området finns både fridlysta växter samt rödlistade växter, insekter och svampar. Om den planerade flytten av transformatorstation sker kommer inte kommunens mål om biologisk mångfald att klaras och viktiga ekosystemtjänster går förlorade. Vårt önskemål är att alternativ mark snabbt tas fram.

Naturskyddsföreningen anser att ängen måste skyddas av följande skäl:

1. Ängen har brukats under flera hundra år och Stora Ängsnäs är därmed Järfällas mest värdefulla äng med över 140 växtarter och mer än 60 arter av ryggradslösa djur (insekter mm). Inventeringarna är översiktliga.
2. Jämförelse av Stora Ängsnäs med Jordbruksverkets inventering (TUVA) av ängar i Järfälla utfaller till Stora Ängsnäs fördel.
3. Kulturhistoriska värden.
4. Ängen utgör en viktig del av spridningssambanden mellan Görvälns reservat, via Kallhällsparken, Ulvsätra till Molnsätra reservat.
5. Uppfylla riksdagen och kommunens miljömål.

Ängens placering och betydelse för spridningssamband mm

På nedanstående kartbild framgår hur ängen ligger i förhållande till Molnsätra reservat. Reservatsgränsen är markerad med grönt.

Figur 1 Ängens placering på kommunkartan

Naturskyddsföreningen i Järfälla: <http://www.naturskyddsforeningen.se/jarfalla>

Box 2066, 176 02 JÄRFÄLLA

Telefon: Ordförande Karin Hanze, mobil 070-572 08 40

E-post: styrelsen.jarfalla@naturskyddsforeningen.se Plusgiro: 91 36 33-4 Org. nr: 813200-5433

** Vi har ca 1500 medlemmar och är Svenska Naturskyddsföreningens lokalkrets i Järfälla kommun **

Ängen ligger nära Molnsätra naturreservat och har under de senaste åren hävdats genom bete av djur från Molnsätra. Ängen är en genuin äng som funnits sedan 1600-talet, se nedanstående kartbild. (Torpet är enl. L. Gustafsson j:r 1957 ett av de få skattlagda i socknen, omnämnt först 1600 och bebott till 1885). Husgrunder finns omedelbart öster om ängen liksom spår av gammal brukningsväg som gick från gamla Stockholm via Enköpingsvägen till Tomteberga. Vid korsningen, ca 100 m norr om ängen, fanns under en period en krog och torpet Rännarskedet, som kan ha fått sitt namn av att man bytte hästar där.

Figur 2 Ängen ligger omedelbart väster torpet Ängsnäs

Som framgår av kartan från 1800-talet har inte marken väster Ängsnäs odlats, vilket innebär att ett kontinuerligt ängsbruk förekommit under århundraden.

Ängen ligger också i det spridningssamband som finns mellan Görvälns naturreservat och Järvafältets naturreservat. Spridningssambandet är markerat som ett ädelskogssamband och omedelbart öster ängen finns ett antal ekar i olika åldersstadier. Detta tillsammans med ängens värdefulla flora och insekter talar för att ängen bör bevaras för att spridningssambandet skall bibehållas.

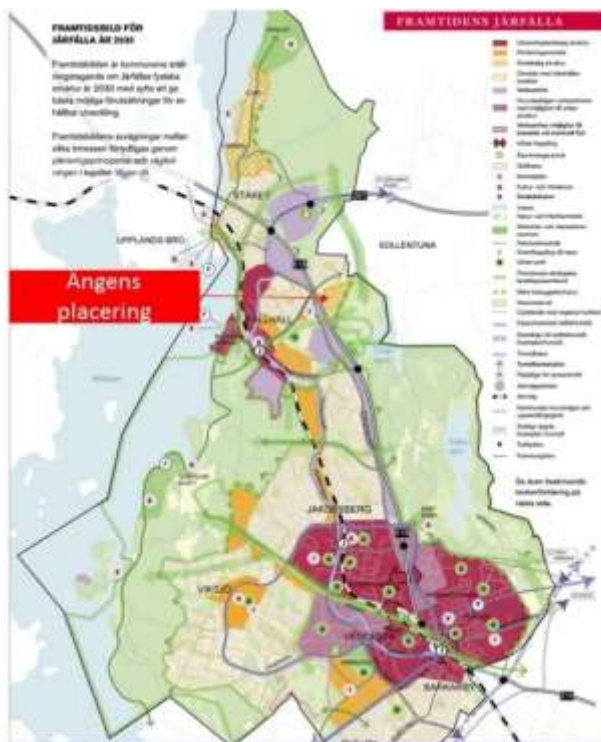

Figur 3 Ängens placering i grönstrukturen

Figur 4 Transformatorstation och ny väg

Som framgår av nedanstående karta från gällande Översiktsplan planeras småskalig bebyggelse i området och i detaljplanen för transformatorstationen är det planerat en väg rakt igenom ängen. Om transformatorflytten genomförs och vägen byggs finns bara fragment kvar av ängen som inte är värda att bevara.

Figur 5 Ängens placering i den planerade exploateringen i Järfälla

På ängen finns den mest värdefulla flora av alla ängar i Järfälla

Vi har under sommaren inventerat ängen där det finns massor med vanliga ängsblommor, även några rödlistade arter. En dam som besökt ängen under en 30-årsperiod har kunnat räkna upp till 300 nattviol. Nattviolen är fridlyst. På ängen finns mer än 140 arter av kärlväxter och över 60 arter av ryggradslösa djur (insekter mm) enligt fynd rapporterade till Artportalen. **Några insekter och växter är rödlistade.** Utdrag från artportalen, se bilaga.

Vi har dokumentera ängens värden genom inlägg på vår hemsida.

<http://jarfalla.naturskyddsforeningen.se/2015/06/11/inventeringen-gav-besked-jarfallas-vardefullaste-angsmark-hotas-av-transformatorstationsflytt/>

<http://jarfalla.naturskyddsforeningen.se/2015/06/25/inventeringen-av-torrangen-soder-rodklintsvagen-gav-besked/>

<http://jarfalla.naturskyddsforeningen.se/2015/07/23/brada-dagar-i-angens-barnkammaren-pa-stora-angsnas/>

Tuva är Jordbruksverkets inventeringsprojekt av ängsmark. De senast inventeringarna gjordes 2012. Vi har selekterat Järfälla kommuns inventerade ängar och lagt till Stora Ängsnäs efter samma kriterier och vid en jämförelse är Stora Ängsnäs den värdefullaste ängen.

Miljömål

Enligt två av riksdagens beslutade Miljömål: "Ett rikt växt- och djurliv" samt även "ett rikt odlingslandskap" anges följande: *Miljökvalitetsmålet anger att odlingslandskapet ska vara öppet och variationsrikt med betydande inslag av hävdade naturbetesmarker och slåtterängar som*

erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växter och djur. Naturtyper som är knutna till odlingslandskapet ska ha gynnsam bevarandestatus och biologiska värden och kulturmiljövärden som uppkommit genom långvarig skötsel ska vara bevarade eller förbättrade. Det är svårt att utifrån detta fastställa hur mycket som behövs men nuvarande arealer behöver öka.

I kommunens miljömål anges:

Arealen biologiskt värdefull mark inom befintliga grönområden som genom vård och tillsyn behåller eller ökar sina värden ska senast 2020 ha ökat med 20 procent med 2009 som referensår.

Om kommunen genomför den planerade exploateringen kommer inte detta effektmål eller kommunens bidrag till Miljömålen att uppnås.

Naturvårdsverkets beskrivning av biotopen äng, vilket stämmer för Stora Ängsnäs, är:

Skydd av biotopen bidrar bland annat till att Sverige uppfyller de nationella miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv, samt åtaganden enligt EU:s Art- och habitatdirektiv, Konventionen om biologisk mångfald och Europeiska Landskapskonventionen.

Från Naturskyddsföreningens sida anser vi att området bör bevaras medelst lämplig skyddsform.

Bilagor:

1. Utdrag från Artportalen
2. Sammanställning av ängsmarker i Järfälla enligt Jordbruksverket (TUVA), 2 sidor

Naturskyddsföreningen i Järfälla

Styrelsen

Sändlista

Kommunstyrelsen

Miljö och byggnadslovsnämnd

Kommunstyrelsens ordf. Claes Thunblad

Stadsarkitekt Anders C Eriksson

Stadsträdgårdsmästare Kerstin Sköld

Kommunekolog Katarina Ekestubbe

Miljöstrateg Jenny Ångman

Samtliga partier

Hembygdsföreningen i Järfälla

Förbundet för Ekoparken

Föreningen Rädda Järvafältet

Länsstyrelsen

Hanna Wilhelmsson, ansvarig för slätterängar Länsstyrelsen